

eBook

Complexe Problematiek

*De meest gelezen blogs
van dit moment!*

Complexe Problematiek

Beste lezer,

In Nederland hebben wij te maken met een groot aantal complexe zorgvragen. Voor mensen met een complexe problematiek moet een passend zorgaanbod gemaakt worden. Complexe problematiek heeft namelijk niet alleen invloed op de persoon zelf, maar ook op zijn omgeving, de wijk waarin hij woont en de maatschappij. Een aantal voorbeelden zijn;

Personen met verward gedrag

Het aantal incidenten met personen met verward gedrag op straat lijkt de laatste jaren gestegen. Veel van deze personen met verward gedrag hebben te maken met verschillende beperkingen (verstandelijk beperkt, dementie) en verschillende problemen (verslaving, schulden, dakloosheid, illegaliteit). Met hun gedrag kunnen zij een (acuut) gevaar vormen voor zichzelf en hun omgeving. Om personen met verward gedrag de juiste ondersteuning en zorg te bieden moet door gemeenten en partners worden geïnvesteerd in onder andere preventie, vroegtijdige signalering, humanitair vervoer en een juiste opvang.

Herhalingscriminaliteit door ex-gedetineerden

Per jaar keren ruim dertigduizend ex-gedetineerden burgers terug in de maatschappij. Veel van hen vallen na hun detentie terug in strafbaar gedrag wat leidt tot overlast, onveiligheid en hoge maatschappelijke kosten.

Armoede

Hoewel Nederland tot de rijkste landen van Europa behoort, is ook hier steeds meer armoede. Uit onderzoek van het SCP en CBS blijkt dat eenoudergezinnen, bijstandsontvangers en alleenstaanden onder de 65 jaar een grote kans op ernstige armoede hebben. De armoede uit zich onder meer in (zeer) beperkte financiële middelen, sociale uitsluiting, gezondheidsproblematiek en beperkte toegang tot onderwijs.

Verloedering en ernstige woonoverlast

Daarnaast vinden in verschillende wijken in Nederland, die zich aan het zicht van de overheid onttrekken, misstanden zoals drugsoverlast, illegale prostitutie en bewoning plaats. Deze misstanden resulteren in ernstige overlast en onveiligheidsgevoelens bij bewoners.

Pogingen tot zelfdoding

Het aantal zelfdodingen neemt toe in Nederland. Elke dag overlijden een aantal personen door suicide. De gevolgen van (een poging tot) suicide zijn groot. Voor de betrokkene zelf, voor familie en vrienden, en voor de samenleving.

Hoe pak jij de volgende zaken aan?

- Verminderen van verloedering en ernstige woonoverlast
- Voorkomen van herhalingscriminaliteit door ex-gedetineerden
- Doorbreken van armoede en sociale uitsluiting
- Voorkomen dat personen vroegtijdig een poging doen om een eind aan hun leven te maken

In dit eBook lees je de 15 meest gelezen blogs over complexe problematiek op dit moment.

Veel leesplezier!

Liz de Bie, congres- en opleidingsmanager veiligheid bij het Studiecentrum voor Bedrijf en Overheid

Complexe Problematiek

Inhoudsopgave:

Een jongere met schulden is de toekomstige volwassene in armoede.....	3
Vervolg aanpak personen met verward gedrag.....	4
Verduurzaming kan niet los worden gezien van een participatiestrategie gericht op de wijk.....	6
Staatssecretaris Van Ark scherpt toegang tot bijstand aan bij fraude	8
Bestrijding van High Impact Crimes.....	9
Kabinet zet in op effectievere aanpak jeugdcriminaliteit.....	11
Organisaties hadden te weinig grip op Philip O.	13
Geweld en bedreigingen tegen jeugdbeschermers	15
Sneller hulp bij beginnende schulden	16
Smokkel verboden voorwerpen in justitiële inrichting strafbaar	18
Blokhuis onderneemt actie tegen taboe seksuele oriëntatie jongeren	19
Grapperhaus onderschrijft Inspectierapport Hümeyra.....	21
Dekker informeert Tweede Kamer over voortgang maatregelen forensische zorg.....	23
Betere gegevensuitwisseling nodig voor aanpak onterechte uitkering bij detentie.....	25
Toolkit helpt gemeenten bij tegengaan radicalisering	26

Complexe Problematiek

Een jongere met schulden is de toekomstige volwassene in armoede

Math van Dooren, is freelance docent en voormalig kantonrechter. Dat 1 op de 5 jongeren problematische schulden heeft is hem als kantonrechter maar al te bekend. In deze blog vertelt hij je waarom een jongere met schulden de toekomstige volwassene in armoede is.

Prikkel om te betalen...of toch niet?

Recent zag ik een televisieprogramma met als titel “De Schuldmaschine”. In die uitzending kwamen diverse jongeren met schulden aan het woord. Meestal begint het met een telefoonrekening en wordt vervolgens de zorgverzekering niet betaald. Als je dan een achterstand hebt van 6 maanden wordt de premie verhoogd met 30%. Dat moet dienen als een prikkel om toch te betalen, wordt gezegd. De overheid doet daar nog een schepje bovenop: betaal je een verkeersboete niet op tijd dan kan deze al snel oplopen tot het driedubbele. En daar geldt hetzelfde argument, een prikkel om toch nog tot betaling over te gaan. Al snel loopt een schuld van 3000 euro op tot 7000 euro.

Prikkelen helpt niet, je hebt immers geen geld. Misschien kan er nog wat geld geleend worden om een afbetalingsregeling te treffen die vervolgens niet wordt nagekomen. Deze jongere is de toekomstige volwassene in armoede en de ervaring leert dat dit ook nog besmettelijk is.

Zorg dat je er snel bij bent

Je moet er snel bij zijn zeggen vele deskundigen. Dan is er nog wat aan te doen. De gemeente heeft hierin ook een taak maar reageert pas op een hulpvraag die niet zelden veel te laat komt.

De huur wordt niet meer betaald en huisuitzetting dreigt. Maatschappelijke instellingen bemoeien zich ermee en inmiddels heeft deze schuldenaar ons heel veel geld gekost.

De schulden zijn inmiddels meer dan problematisch en dan wordt – vaak via maatschappelijk werk – voorgesteld om de rechter te vragen een beschermingsbewind in te stellen. De wet kent een drietal beschermingsmaatregelen ten behoeve van meerderjarigen:

- Curatele
- Bewind
- Mentorschap

Complexe Problematiek

Vervolg aanpak personen met verward gedrag

Het aantal incidenten met personen met verward gedrag op straat lijkt de laatste jaren gestegen. Veel van deze personen met verward gedrag hebben te maken met verschillende beperkingen (verstandelijk beperkt, dementie) en verschillende problemen (verslaving, schulden, dakloosheid, illegaliteit). Met hun gedrag kunnen zij een (acuut) gevaar vormen voor zichzelf en hun omgeving. Om personen met verward gedrag de juiste ondersteuning en zorg te bieden moet door gemeenten en partners worden geïnvesteerd in onder andere preventie, vroegtijdige signalering, humaan vervoer en een juiste opvang. Een aantal landelijke programma's richt zich hierop. Deze programma's zijn onvoldoende aan elkaar verbonden of werken naast elkaar. In de regio zijn gemeenten met hun ketenpartners verantwoordelijk voor de persoonsgerichte aanpak voor deze kwetsbare groep. De regionale problematiek en de landelijke ontwikkelingen moeten beter op elkaar gaan aansluiten.

Frank van Summeren, adviseur veiligheid bij RONT Management Consultants

VLOT opvolger van Schakelteam personen met verward gedrag

Na twee jaar 'schakelen' heeft het Schakelteam personen met verward gedrag zijn opdracht vorig jaar afgerond. De opvolger van het Schakelteam is het Verbindend Landelijk OndersteuningsTeam (VLOT), dat de samenwerking tussen ketenpartners wil bevorderen en tevens gemeenten en regio's vraaggericht zal ondersteunen. VLOT bestaat uit een regionaal ondersteuningsteam met regioadviseurs en een landelijk kernteam. De regioadviseurs ondersteunen gemeenten bij de implementatie van een persoonsgerichte aanpak voor kwetsbare personen. Het kernteam, waarin de ministeries van VWS, BZK en JenV en de VNG participeren, richt zich op het verbinden van de landelijke programma's, het agenderen van signalen, monitoring en kennisdeling. Als landelijk portefeuillehouder en bestuurlijk aanspreekpunt treden de Rotterdamse wethouder Sven de Langen en burgemeester Liesbeth Spies van Alphen aan den Rijn op.

Complexe Problematiek

Nieuwe aanpak voor personen met een hoog veiligheidsrisico

Er komt een nieuwe aanpak voor personen met een (ernstige) psychiatrische aandoening en bij wie tevens sprake is van een hoog veiligheidsrisico. Onderdeel van de aanpak vormt het opstellen van regionale Top X lijsten. Voor personen in deze Top X komen – op basis van gedegen risicoanalyse – persoonsgerichte maatregelen beschikbaar. In 2019 wordt een risicotaxatie-instrument ontwikkeld dat zowel in het zorg- als in het veiligheidsdomein gebruikt kan worden. Een goede informatie-uitwisseling tussen partners uit deze beide domeinen is daarbij van groot belang. De persoonsgerichte aanpak bouwt voort op de ervaringen die acht Zorg- en Veiligheidshuizen de afgelopen tijd hebben opgedaan in het geval van complexe casuïstiek, zoals ook bij de aanpak van personen met ernstig verward gedrag en een hoog veiligheidsrisico. Deze groep kan zich vaak alleen met langdurige ondersteuning en een wisselende behoefte aan steun op de verschillende leefgebieden handhaven in de huidige maatschappij. Dit vergt een goede afstemming en informatie-uitwisseling tussen de betrokken partners, waaronder gemeenten, woningcorporaties, politie, OM en zorgpartners. De persoonsgerichte aanpak moet ook aansluiten bij de zogeheten ketenveldnorm, die beoogt passende zorg te bieden aan mensen met gevaarlijk, agressief en ontwrichtend gedrag, maar die geen strafrechtelijke titel (meer) hebben. Dankzij de ketenveldnorm kunnen zorgverzekeraars en zorgaanbieders ook na afloop van een strafrechtelijke titel menskracht en middelen inzetten zolang als nodig is voor de betrokken persoon. Tijdig afschalen als minder zorg nodig is én opschalen in het geval van terugval zijn cruciaal. Op dit moment lopen er vier pilots om ervaring op te doen en daarmee de ketenveldnorm gereed te maken voor landelijke implementatie in 2020.

Complexe Problematiek

Verduurzaming kan niet los worden gezien van een participatiestrategie gericht op de wijk

In dit artikel lees je wat verduurzaming, gedragsverandering en participatie met elkaar te maken hebben. We stelden Sylvia Breukers een aantal vragen over gedragsverandering en verduurzaming in de wijkaanpak. Sylvia is werkzaam bij Duneworks; een organisatie gespecialiseerd in maatschappelijke vraagstukken rondom de transitie richting een democratisch en duurzaam klimaat.

Wat houdt het verduurzamen van een wijk in?

Verduurzaming van een wijk kan van alles betekenen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan;

- Energie-verduurzaming door renovaties
- Plaatsing van zonnepanelen
- Maatregelen tegen de verstening om bij zware regenval wateroverlast tegen te gaan

Niet onbelangrijk: de maatschappelijke dimensie van verduurzaming betekent dat het verduurzamingstraject ook voor de bewoners toegevoegde waarde biedt en dat zij in staat worden gesteld om mee te doen.

Het kan zijn dat bewoners, gemeente en woningbouwcorporatie verschillende ideeën hebben over wat er nodig is voor de buurt. Daarom is het belangrijk om te kijken hoe er in afstemming met elkaar aan verschillende behoeften tegemoet kan worden gekomen.

Wat is de rol van bewoners als je een wijk wilt verduurzamen?

Het verduurzamen van een wijk kan pas slagen als het gedragen wordt door de bewoners. Gedragsverandering richting verduurzaming kan dan ook niet los gezien worden van een goed participatief proces waarin de kennis, behoeften en ambities van de bewoners ook gehoord worden.

Hoe kun je gedragsverandering stimuleren?

Er zijn verschillende theorieën over gedragsverandering. De verwachting dat je mensen met informatie en een financiële prikkel wel tot gedragsverandering kan krijgen, blijkt in de praktijk vaak niet uit te komen. Per situatie en per uitdaging is het van belang om te kijken op wat voor een manier gedragsverandering een rol speelt. DuneWorks maakt de kennis over veranderingsprocessen waarin gedrag een rol speelt inzichtelijk en toepasbaar voor de praktijk.

Complexe Problematiek

Welke toonaangevende projecten heeft Duneworks opgezet?

DuneWorks werkt aan een inclusieve energietransitie en klimaatadaptatie en doet dit op basis van gedegen sociaalwetenschappelijke expertise die over een periode van meer dan 15 jaar is opgebouwd. DuneWorks vertaalt van theorie naar de praktijk en andersom. Zo hebben we recentelijk voor het ministerie van BZK in kaart gebracht hoe sociaalwetenschappelijke kennis over gedragsverandering kan helpen bij het opzetten van een wijkaanpak richting aardgasvrij. We ondersteunen een aantal gemeenten in het opzetten van Klimaatdialogen. We hebben een aantal jaren geleden in samenwerking met woningbouwcorporatie een tool ontwikkeld (De Stemgever) die we nog steeds als basis gebruiken bij het bieden van ondersteuning in het opzetten van een inclusief verduurzamingsproces. Onderzoek doen we in EU projecten – bijv. naar de vraag hoe eindgebruikers goed betrokken kunnen worden bij nieuwe slimme oplossingen voor de verduurzaming van de energievoorziening.

Complexe Problematiek

Staatssecretaris Van Ark scherpt toegang tot bijstand aan bij fraude

Het kabinet wil voorkomen dat mensen met een bijstandsuitkering die vermogen verzwijgen en daarvoor zijn beboet direct weer een uitkering kunnen krijgen. Staatssecretaris Van Ark van Sociale Zaken en Werkgelegenheid bereidt een wetswijziging voor die dit regelt.

Onder vermogensgrens

Gemeenten en de Sociale verzekeringsbank (SVB) ervaren het als knelpunt bij de handhaving dat de huidige wet hen dwingt om na vaststelling van fraude in voorkomende gevallen toch direct weer een bijstandsuitkering te moeten verstrekken. Dit komt omdat de door fraude ontstane terugvorderingen en boetes bij de vermogenstoets als schuld kunnen worden afgetrokken van het bezit. Hierdoor kan iemand die gefraudeerd heeft onder de vermogensgrens uitkomen en recht hebben op een bijstandsuitkering.

Fraude mag niet lonen

Fraude is in deze gevallen lonend. Het leidt bovendien tot een bevoorrechte positie bij de toegang tot bijstand, ten opzichte van aanvragers van een uitkering die hun bezit wel melden en daar geen vorderingen tegenover hebben staan. Het kabinet vindt dit niet te rechtvaardigen. Fraude binnen de sociale zekerheid mag niet lonen en moet in de volle breedte kunnen worden aangepakt door uitkeringsinstanties.

Fraudevorderingen

Het wetsvoorstel dat staatssecretaris Van Ark voorbereidt, voorkomt dat mensen met fraudevorderingen direct weer recht op bijstand krijgen. Om dit te bereiken worden vorderingen en boetes wegens fraude binnen de sociale zekerheid niet meer meegeteld als schuld bij de vermogenstoets. Staatssecretaris Van Ark verwacht dat de aangescherpte wetgeving uitkeringsinstanties zal aanzetten om intensiever te handhaven op het niet melden van vermogen.

Complexe Problematiek

Bestrijding van High Impact Crimes

In 2009 werden de eerste schreden gezet in de strijd tegen de high impact crimes. Tien jaar geleden waren de overvallen namelijk zo fors toegenomen dat in opdracht van de toenmalige minister van Justitie Ernst Hirsch Ballin de Taskforce Overvallen werd opgericht. In de daarop volgende jaren zijn we erin geslaagd het aantal overvallen terug te dringen van 2.898 in 2009 naar 1.142 in 2018. De HIC-aanpak werd gaandeweg een begrip. Ook straatroven, geweld, woninginbraken, heling schaalden zich onder de HIC-paraplu en profiteerden van de integrale werkwijze die bij de aanpak van overvallen zo veel succes had geboekt. En ook daar met resultaat: straatroven namen af van 8.390 in 2009 naar 3.532 vorig jaar, het geregistreerde geweld daalde van 105.365 in 2009 naar 72.597 in 2018 en de woninginbraken verminderden in aantal van 91.930 in 2012 naar 42.798 in 2018. Ondanks de intensivering van de aanpak, vinden er nog steeds High Impact Crimes plaats. En iedere straatroof, overval of inbraak is er een te veel. Daarom worden er enkele (nieuwe) maatregelen gecontinueerd of geïnitieerd in de bestrijding van High Impact Crimes.

Frank van Summeren, adviseur veiligheid bij RONT Management Consultants

Subsidie overvalslachtoffers

De subsidieregeling voor slachtoffers van overvallen is met 3 jaar verlengd. Wie in de periode van 1 januari 2019 tot en met 31 december 2021 slachtoffer is geworden van een woning- of bedrijfsoverval, kan een subsidie van maximaal € 1.000,- aanvragen bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven. Het geld is bestemd voor het treffen van maatregelen om herhaling van een overval te voorkomen. Slachtoffers van een overval lopen namelijk een grotere kans om opnieuw slachtoffer te worden van een overval. Preventieve maatregelen kunnen deze kans aanzienlijk verkleinen. Voorbeelden van preventieve maatregelen zijn: het vervangen van sloten, het aanbrengen van buitenverlichting en het plaatsen van camera's. De subsidieregeling maakt deel uit van een breder pakket aan maatregelen voor de aanpak van overvallen.

Complexe Problematiek

Excellent cameratoezicht

De helft van de beelden van particuliere camerasystemen in Nederland blijkt ongeschikt voor het opsporen van verdachten. Met de campagne 'Excellent Cameratoezicht' kunnen ondernemers hun eigen camerasystemen en -opstellingen nu gratis laten controleren door het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV). Dit nieuwe initiatief kan een extra impuls geven aan de aanpak van overvallen. Het aantal overvallen is sinds 2009 sterk gedaald, maar sinds eind vorig jaar is sprake van een lichte stijging. Minister Ferd Grapperhaus van Justitie en Veiligheid concludeert hieruit dat we moeten blijven zoeken naar nieuwe wegen om de aanpak van overvallen te versterken. "Een overval is een afschuwelijk misdrijf met veel impact op slachtoffers. Helaas vinden er gemiddeld nog steeds drie overvallen per dag plaats. Met 'Excellent Cameratoezicht' hebben we de beschikking over een belangrijk nieuw, effectief wapen in de strijd tegen overvallen. Een verbetering van de kwaliteit van camerabeelden helpt enorm. Ik roep daarom de hulp van ondernemers in, om samen ervoor te zorgen dat de kwaliteit van die beelden toeneemt."

Verhoging strafmaximum voor inbreken op klaarlichte dag

De Tweede Kamer heeft op 21 mei 2019 het wetsvoorstel Herwaardering strafbaarstelling actuele delictvormen aangenomen. Hiermee zal ook artikel 311 van het wetboek van Strafrecht gewijzigd worden. Op dit moment staat een zwaardere straf op woninginbraken die tijdens de "voor de nachtrust bestemde tijd" gepleegd worden, dan voor woninginbraken die zich op klaarlichte dag voltrekken. Dit onderscheid in strafmaat komt met de beoogde wetswijziging te vervallen. Een mooi bijeffect is dat dan ook de voorbereidingshandelingen voor een inbraak overdag strafbaar worden. Het is al langere tijd een doorn in het oog van de politie dat zij overdag niet kunnen optreden tegen een persoon die zij met inbrekersgereedschap aanhouden. 's Avonds kan dat wel. Het wetsvoorstel moet nog door de Eerste Kamer behandeld worden.

Afname recidive stagneert

Uit de onlangs verschenen Recidivemonitor HIC blijkt dat plegers van high impact crimes een actieve dadergroep vormen en vaak al op jonge leeftijd beginnen met crimineel gedrag. Een aanzienlijk deel van hen is minderjarig ten tijde van de eerste strafzaak. Dat geldt nog in sterkere mate voor straatrovers. Vroegtijdig ingrijpen is voor deze groep daarom van groot belang. De Recidivemonitor signaleert ook een trendbreuk in de ontwikkeling van recidive. Waar tot 2013 de recidive afnam, is in 2014 en 2015 sprake van een stagnatie of zelfs van een stijging. Blijvende aandacht voor de bestrijding van high impact crimes blijft mede daarom van belang.

Complexe Problematiek

Kabinet zet in op effectievere aanpak jeugdcriminaliteit

De criminaliteit onder jongeren neemt nog steeds af. De afgelopen jaren neemt de recidive onder jongeren echter toe. Ruim een derde van de veroordeelde jongeren gaat binnen twee jaar weer de fout in. Dat aantal is te hoog. De ministerraad heeft daarom op voorstel van minister Dekker voor Rechtsbescherming ingestemd met een pakket aan maatregelen om sneller en effectiever in te grijpen, zodat de kans dat jongeren in de fout gaan kleiner wordt. De nieuwe aanpak voorziet op een behandeling van jonge delinquenten die is toegespitst op wat de jongere echt nodig heeft.

Vrijheidsbeneming

Vrijheidsbeneming van jongeren is een uiterst middel. Als vrijheidsbeneming toch nodig is moeten zorg, behandeling en beveiliging maximaal bijdragen aan het voorkomen van herhaling in de toekomst. Het huidige stelsel kent slechts één type instellingen voor alle justitiële jongeren. Dekker wil af van deze 'one size fits all-benadering': 'Zoveel verschillende jongeren, zoveel verschillende problemen. Het werkt niet om die allemaal door hetzelfde hoepeltje te laten springen. Daarom zetten we in op meer maatwerk.'

Straf en zorg op maat

De problemen van jongeren worden steeds complexer. Daarnaast is er sprake van een enorme variatie in de duur van het verblijf van jongeren in inrichtingen. Alleen straf en zorg op maat kan hier een antwoord op geven. Daarvoor is meer variatie in soorten instellingen nodig. Het kabinet introduceert daarom twee nieuwe typen instellingen: kleinschalige voorzieningen en landelijke specialistische voorzieningen.

Kleinschalige voorzieningen

De kleinschalige voorzieningen hebben tot doel om jongeren tijdens hun detentie meer contact met het leven buiten de instelling te laten houden. Het merendeel van de jongeren dat vast zit, zit slechts voor korte duur. De helft van de jongeren in voorlopige hechtenis staat bijvoorbeeld binnen een maand weer buiten. Daarom investeert dit kabinet in kleinschalige voorzieningen waar jeugddelinquenten kunnen worden vastgezet, maar overdag wel de mogelijkheid krijgen om school of werk in hun eigen omgeving voort te zetten. Op die manier kunnen zij na detentie hun leven ook weer makkelijker oppakken. De kleinschalige voorziening die reeds in Amsterdam als pilot was gestart wordt gecontinueerd. Daarnaast komen er vier kleinschalige voorzieningen bij in Rotterdam, Den Haag en de regio's Noord en Zuid.

Complexe Problematiek

Landelijke specialistische voorzieningen

Naast de introductie van kleinschalige voorzieningen, zullen de Justitiële Jeugdinrichtingen (JJ's) worden omgevormd naar landelijke specialistische voorzieningen. In die voorzieningen krijgen jongeren met langere straffen en meer complexe problematiek intensievere zorg en een hoge mate van beveiliging. Het gaat dan bijvoorbeeld om jongeren met een jeugd tbs-maatregel of ernstige gedragsproblematiek. Er komt een extra investering in opleiding van personeel, betere informatieoverdracht, hogere onderwijskwaliteit en de huidige inrichtingen krijgen de noodzakelijke aanpassingen om ze geschikter te maken voor bijvoorbeeld werk. In totaal investeert het kabinet in de kleinschalige voorzieningen en landelijke specialistische voorzieningen een bedrag dat oploopt naar structureel € 17 miljoen vanaf 2024.

Afstoten leegstand

Door een afname in de jeugdcriminaliteit in de afgelopen jaren staan er op dit moment veel cellen leeg. Van de huidige 753 plaatsen in jeugdinrichtingen blijken volgens ramingen in 2024 er slechts 358 nodig te zijn. Daarom heeft het kabinet besloten 180 plaatsen af te stoten. Daarmee resteert nog genoeg flexibele capaciteit om onverwachte schommelingen in de toekomst op te vangen. Twee justitiële jeugdinrichtingen zullen sluiten: JJI Via Het Keerpunt te Cadier en Keer (per 2020) en JJI Het Poortje Juvaïd te Veenhuizen (per 2021). Tevens verhuist JJI Teylingereind van de huidige locatie naar de naastgelegen nieuwbouw, zodat de dan leegstaande oude locatie met 92 plaatsen afgestoten kan worden. Voor de regio's Noord en Zuid blijft aanbod en werkgelegenheid deels behouden doordat in die regio's kleinschalige voorzieningen komen. Minister Dekker: 'Iedere euro die we uitgeven aan leegstand, kunnen we niet besteden aan een veiliger Nederland. Het is daarom goed dat we deze knoop nu doorhakken. Natuurlijk begrijp ik heel goed dat dit ingrijpend is voor de medewerkers in Veenhuizen en Cadier en Keer. Maar er komt hiermee wel een einde aan de onzekerheid in de sector.'

Complexe Problematiek

Organisaties hadden te weinig grip op Philip O.

Betrokken organisaties hebben de mogelijkheden die ze hadden om Philip O. te straffen en behandelen onvoldoende benut. Dat staat in het kritische rapport van de Inspectie Justitie en Veiligheid (IJ&V) dat minister Dekker voor Rechtsbescherming en staatssecretaris Blokhuis van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, mede namens minister Grapperhaus van Justitie en Veiligheid, aan de Tweede Kamer sturen. Minister Dekker neemt de aanbevelingen van de inspectie over.

Frank van Summeren, adviseur veiligheid bij RONT Management Consultants

Onvoldoende gehandeld

“In de ruim tien jaar dat organisaties Philip O. in beeld hadden, hebben betrokken organisaties onvoldoende gehandeld, zowel in het straf- als zorgtraject. In die periode kon O. verder ontsporen en daarvan is Joost Wolters het slachtoffer geworden. Dat is uitermate tragisch. Mijn gedachten gaan uit naar de nabestaanden.” aldus minister Dekker.

Uitkomsten inspectierapport

Op 27 juli 2017 vond er een dodelijk steekincident plaats in de Amsterdamse metro. Hierbij werd een willekeurig slachtoffer doodgestoken door Philip O. O. verbleef toen met een gedwongen opname in een psychiatrisch ziekenhuis (AMC). De Inspectie Gezondheid en Jeugd (IGJ) heeft hier eerder onderzoek naar gedaan en ‘ernstige knelpunten’ in de geboden zorg geconstateerd. Het AMC heeft een aantal verbetermaatregelen doorgevoerd. De IJ&V heeft onderzoek gedaan naar het justitiële traject van O. Het rapport laat zien dat er op cruciale momenten onvoldoende is doorgepakt door de betrokken organisaties en daarmee mogelijkheden om grip te krijgen op O. onvoldoende zijn benut.

Onvoldoende doorgepakt

Zo kreeg O. bijvoorbeeld in 2006 een behandelmaatregel voor jeugdigen opgelegd, maar onderging deze niet. In plaats daarvan vertrok O. naar het buitenland. Signalering in de opsporingssystemen, zodat O. kon worden opgepakt, bleef achterwege. Ook op een later moment toen O. weer met justitie in aanraking kwam, werd de opgelegde maatregel niet alsnog uitgevoerd. Een ander voorbeeld is dat op het moment dat O. jaren later voorwaardelijk in vrijheid werd gesteld, de opgelegde bijzondere voorwaarden niet waren ingevuld.

Gezworven tussen straf en zorg

Dekker: “Ruim tien jaar lang heeft O. gezworven; tussen straf en zorg, en tussen verschillende hulpinstellingen. Te vaak waren organisaties vooral gericht op hun eigen werkterrein, op hun eigen verantwoordelijkheid. De samenleving verwacht dat alles op alles wordt gezet door al deze instanties om de maatschappij te beschermen. Dat is terecht. De betrokken organisaties doen er alles aan om herhaling zo veel mogelijk uit te sluiten.”

Complexe Problematiek

Genomen maatregelen

De door de inspectie gesignaleerde knelpunten zijn eerder onderkend. Daartoe zijn de afgelopen tijd maatregelen genomen. Daarbij is de nadruk meer op veiligheid en risicobeheersing komen te liggen, en op betere samenhang tussen straf en zorgtrajecten. Drie omvangrijke wettelijke hervormingen gaan professionals helpen om meer grip en zicht te krijgen op deze personen. De nadruk ligt hierbij op een snelle en zekere uitvoering van opgelegde straffen. In de kern gaat het om een beter beeld, zorgvuldigere toetsing en helderder regie.

Beter beeld

Ten eerste de herziening van de tenuitvoerlegging van strafrechtelijke beslissingen; de Wet USB. Die wet zorgt ervoor dat informatie over het uitvoeren van een straf volledig en betrouwbaar beschikbaar komt voor de professionals van OM, politie en reclassering, ook voor hun contacten met de zorg. Er wordt daarbij niet langer gekeken naar een zaak, maar naar de persoon en alles wat die op zijn kerfstok heeft. Een openstaande straf blijft zo niet onopgemerkt.

Zorgvuldigere toetsing

Ten tweede het wetsvoorstel straffen en beschermen. Dit voorstel herzielt hoe een gevangenisstraf wordt uitgevoerd. De periode in detentie en de voorwaardelijke invrijheidstelling (v.i.) worden meer in samenhang gezien. Zo zal bewuster worden gekeken naar risico's voor de samenleving, het gedrag van de veroordeelde en naar de belangen van slachtoffers. Als er risico's zijn, volgen strikte voorwaarden of wordt geen v.i. verleend.

Heldere regie

Ten derde de regeling gedwongen zorg. De wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) en de Wet forensische zorg (Wfz) regelen een duidelijke verdeling van verantwoordelijkheden en leggen verbanden tussen justitie en zorg. Helder is dat het OM verantwoordelijk is voor het proces en de geneesheer-directeur gaat over de zorg. Bovendien krijgt de strafrechter de mogelijkheid een zorgmachtiging op grond van de Wvggz op te leggen. Daardoor kan snel en bewust worden gekozen voor straf, zorg of een combinatie van beide.

Casusregie

[Casusregie](#) is de sturing op de gezamenlijke aanpak in een specifieke casus. Een casusregisseur fungeert als centrale professional en als vast aanspreekpunt voor de betrokkene. Hij zorgt voor coördinatie van de uitvoering van een gezamenlijk afgesproken aanpak en schakelt waar nodig andere partijen in. Als de casus vastloopt rapporteert de casusregisseur aan de procesregisseur en vraagt een nieuwe bespreking aan.

Maatschappij beter beschermen

Dekker: "Deze nieuwe mogelijkheden moeten alle betrokkenen beter in staat stellen om te handelen en daarmee de maatschappij beter te beschermen. Ik weet dat een sleutel tot verandering ook zit in een goede en snelle invoering en uitvoering van deze veranderingen. Daar zie ik scherp op toe."

Complexe Problematiek

Geweld en bedreigingen tegen jeugdbeschermers

“Ik ben geschokt over de heftigheid van de incidenten tegen jeugdbeschermers. Hoewel signalen over geweld tegen hulpverleners mij eerder hebben bereikt lijkt het alsof het geweld steeds ernstigere vormen aanneemt. Dit is onacceptabel,” aldus minister Dekker.

Frank van Summeren, adviseur veiligheid bij RONT Management Consultants

Belangrijke taak

“Jeugdbeschermers hebben de belangrijke taak kinderen en jeugdigen die in hun ontwikkeling worden bedreigd bescherming te bieden. De rechter heeft hen het toezicht op deze kinderen toevertrouwd. Zij staan daarbij voor soms ingrijpende keuzes.”

Ingrijpende keuzes

“Ingrijpen kan nodig zijn om de veiligheid van kinderen te herstellen ook als ouders zich daartegen verzetten. De jeugdbescherming dient dan op te kunnen treden. Dat ouders dat niet altijd op prijs stellen kan ik nog begrijpen. Jeugdbeschermers zijn daarop ook voorbereid.”

Onacceptabel

“Wat ik niet accepteer is dat jeugdbeschermers daarbij bestookt worden met verbale agressie en geweldbedreigingen. Jeugdbeschermers moeten veilig hun werk kunnen doen en op respect van de samenleving kunnen rekenen.”

Onveiligheid

“Wanneer jeugdbeschermers zich onveilig voelen moeten ze via het noodnummer 112 direct hulp krijgen. Ik ga in overleg met politie en OM om te kijken of de afspraken die zijn gemaakt over het optreden van politie en OM bij agressie en geweld tegen functionarissen met een publieke taak in het geval van de jeugdbescherming voldoende werken of dat deze aangescherpt moeten worden. Daarnaast wil ik het gesprek aangaan met Facebook om ervoor te zorgen dat bedreigingen snel verwijderd kunnen worden. Ook ligt er het wetsvoorstel uitbreiding taakstrafverbod. Deze zit nu in de consultatie fase.”

Complexe Problematiek

Sneller hulp bij beginnende schulden

Het duurt vaak jaren voordat mensen met schulden de stap naar hulpverlening durven te zetten. Een simpele betalingsachterstand kan hierdoor uitgroeien tot een problematische schuld. Een wijziging in de wet gemeentelijke schuldhulpverlening moet dit helpen voorkomen.

Frank van Summeren, adviseur veiligheid bij RONT Management Consultants

Wijziging wet gemeentelijke schuldhulpverlening

De aanpassing geeft gemeenten de mogelijkheid om gegevens over betalingsachterstanden uit te wisselen met woningcorporaties, energie- en drinkwaterbedrijven en de zorgverzekering. Zo kan de gemeente beginnende schulden beter signaleren en schuldhulpverlening aanbieden voordat mensen zelf aan de bel trekken. Staatssecretaris Tamara van Ark heeft het wetsvoorstel dat dit regelt naar de Tweede Kamer gestuurd.

Brede schuldenaanpak

De wijziging van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening is een van de maatregelen uit de brede schuldenaanpak van het Kabinet. Na de wijziging, die op 1 januari 2021 in moet gaan, mogen hulpverleners zelf gegevens verzamelen en registers raadplegen. Het gaat bijvoorbeeld om informatie over inkomen en vermogen. Uitwisseling van persoonsgegevens gebeurt altijd doelgericht en zorgvuldig, met inachtneming van de privacyregels. Gemeenten moeten daarom bij de start van een schuldhulpverleningstraject een beschikking afgeven met daarbij een plan van aanpak. Iemand met schulden weet daardoor waar hij aan toe is. Ook is dan helder welke gegevens de gemeente gebruikt.

Kennis en ervaring uitwisselen over vroegsignalering van schulden

Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid ondersteunt gemeenten met kennis en ervaring over effectieve vroegsignalering van schulden. De Nvvk, de Nederlandse Vereniging voor Kredietbanken, ontvangt vooruitlopend op de wetswijziging subsidie om te komen tot landelijke afspraken over vroegsignalering met schuldeisers. In mei van dit jaar is het ministerie bovendien gestart met de landelijke campagne 'Kom uit je schuld', die beoogt om geldzorgen bespreekbaar te maken en om mensen te stimuleren sneller hulp te zoeken bij financiële problemen.

Complexe Problematiek

Integrale aanpak van schulden

Achter schulden gaat vaak een andere complexe meervoudige problematiek schuil.

Huishoudens die te maken hebben met problemen op meerdere leefgebieden (armoede, sociaal isolement, depressie, werkloosheid, dakloosheid, drank of drugsverslaving) zijn gebaat bij een integrale aanpak waarin betrokken professionals samenwerken en gezamenlijk tot één doeltreffend plan van aanpak komen voor alle individuele leden van het huishouden en het systeem als geheel. De inzet van deze professionals moet vervolgens weer op elkaar worden afgestemd om overlap en langs elkaar heen werken te voorkomen. Daarom is het van cruciaal belang dat professionals niet alleen één gezamenlijk plan opstellen maar ook één regisseur aanstellen. De regisseur stelt (in samenspel met het huishouden) het plan van aanpak op, bewaakt de uitvoering en voortgang daarvan en grijpt in wanneer de situatie daarom vraagt.

Casusregie bij huishoudens met problematische schulden

[Casusregie](#) is de sturing op de gezamenlijke aanpak in een specifieke casus waar sprake is van problematische schulden bij een huishouden. Een casusregisseur fungeert als centrale professional en als vast aanspreekpunt voor het huishouden. Hij/zij zorgt voor coördinatie van de uitvoering van een gezamenlijk afgesproken aanpak en schakelt waar nodig andere partijen in. Als de casus vastloopt rapporteert de casusregisseur aan de procesregisseur en vraagt een nieuwe bespreking in het casusoverleg aan. Op deze manier wordt de duurzaamheid van de aanpak geborgd.

Complexe Problematiek

Smokkel verboden voorwerpen in justitiële inrichting strafbaar

Personen die verboden voorwerpen een justitiële inrichting binnensmokkelen, waaronder bezoekers, leveranciers en personeel, zijn vanaf nu strafbaar. De wet van minister Dekker (voor Rechtsbescherming) die dit regelt, is op 1 november 2019 in werking getreden.

Frank van Summeren, adviseur veiligheid bij RONT Management Consultants

Gebruik van verboden voorwerpen onwenselijk

Het gaat om voorwerpen die op zichzelf legaal zijn, maar waarvan het bezit in de inrichting verboden is. Bijvoorbeeld mobiele telefoons of gereedschap. Het gebruik van deze voorwerpen is onwenselijk omdat dit de orde en veiligheid in de inrichting in gevaar kan brengen, gedetineerden hiermee hun criminele zaakjes kunnen voortzetten of contact kunnen opnemen met slachtoffers. Ook het binnensmokkelen van voorwerpen zonder dat personen zelf de inrichting betreden, wordt strafbaar. Bijvoorbeeld het verstoppert van voorwerpen (mini-telefoons) in tennisballen die over de muur van een gevangenis worden gegooid.

Voorkomen van smokkelwaar

In de strijd tegen smokkelwaar ter bevordering van de veiligheid binnen en buiten gevangenissen wordt (extra) geïnvesteerd in preventie. Allereerst vindt er verscherpt toezicht plaats op basis van een risicoanalyse per gevangenis (lokaal bepaald). Aan de hand van de uitkomsten van de risicoanalyse worden vervolgens gerichte maatregelen genomen, zoals het plaatsen van hekwerk, netten en camera's. Daarnaast wordt een beperkt beveiligde afdeling (BBA) ingevoerd. Gedetineerden die naar buiten mogen om te werken verblijven afgezonderd van de rest van de gedetineerden (Wet S&B). Tot slot wordt er structureel geïnvesteerd in innovatieve manieren om het binnenbrengen van smokkelwaar tegen te gaan zoals de GSM-paraplu.

Opsporen van smokkelwaar

Naast preventie wordt ingezet op de opsporing van smokkelwaar. Dit gebeurt door het verdubbelen van het aantal speurhonden voor drugs en telefoons, periodieke celinspecties waarbij de cel en inventaris volledig wordt onderzocht en periodieke spitacties waarbij de hele afdeling cq inrichting binnenste buiten wordt gekeerd.

Afschrikkende werking

Personen (bezoekers, leveranciers en personeel) die proberen verboden voorwerpen binnen te smokkelen riskeren een celstraf van maximaal 6 maanden, waarmee een afschrikkende werking is beoogd. Deze wet is een volgende stap in de strijd tegen smokkelwaar. Bij constatering van strafbare feiten wordt altijd aangifte gedaan. Het binnenbrengen en bezit van smokkelwaar heeft consequenties voor verloop van de betreffende gedetineerde(n) en kan leiden tot (extra) gevangenisstraf.

Complexe Problematiek

Blokhuis onderneemt actie tegen taboe seksuele oriëntatie jongeren

Staatssecretaris Paul Blokhuis onderneemt actie om het taboe onder jongeren te doorbreken om over hun seksuele oriëntatie te praten. Jongeren die het gevoel hebben dat zij homo, lesbisch, bi, non-binair of transgender zijn, denken vier tot vijf keer vaker aan suïcide dan hun heteroseksuele leeftijdsgenoten. Daarom vraagt de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) op Coming-Outdag op twee manieren aandacht voor dit probleem en onderneemt hij actie om het taboe rond dit onderwerp te verbreken.

Frank van Summeren, adviseur veiligheid bij RONT Management Consultants

Voorkomen van suïcidale gedachten

“Door over je zoektocht en onzekerheden te praten tijdens het ontdekken van je seksuele oriëntatie kunnen we levens redden. Jongeren die erachter komen dat ze misschien niet heteroseksueel zijn, kunnen het gevoel hebben er niet bij te horen. We kunnen het voor jongeren die hiermee worstelen makkelijker maken door er met elkaar over te praten. Daarmee voorkom je negatieve gedachten en kan er ook sneller actie ondernomen worden als er bijvoorbeeld suïcidale gedachten zijn”, zegt staatssecretaris Blokhuis.

Campagne #kweetnie

Om het onderwerp makkelijker bespreekbaar te maken, worden jongeren op social media onder de hashtag #kweetnie bereikt met de boodschap dat het niet erg is om te twijfelen over je seksuele oriëntatie. Bekende influencers zoals Jessie Maya en Rutger Vink vertellen op Instagram onder die hashtag bijvoorbeeld hun verhaal, en ze vertellen dat het niet erg is om nog niet te weten wie je bent of wat je voelt. Ook gaan ze in gesprek door jongeren te vragen waar zij mee zitten.

Website iedereenisanders.nl

Daarnaast is de website www.iedereenisanders.nl vernieuwd. Met persoonlijke verhalen over hoe het is om op zoek te zijn naar je seksuele oriëntatie biedt de site begrip en feitelijke informatie. Het is een platform waarop ze anoniem kunnen zoeken en ervaringen delen. Zonder de angst om veroordeeld te worden door hun omgeving. Op de website staan verder tips, informatie en verhalen van andere LHBTI's, zodat jongeren de herkenning en erkenning krijgen om zichzelf te accepteren en te beseffen dat zij niet alleen staan.

Complexe Problematiek

Rol voor ouders

De vernieuwde website bevat ook een gedeelte voor ouders. Hier staan onder andere tips over hoe ouders het gesprek met hun kind kunnen aangaan en hoe zij hun kind kunnen steunen. Uit onderzoek van het ministerie van VWS blijkt dat zeven op de tien ouders al met hun kind praat over seksuele oriëntatie. In het onderzoek “Bespreekbaarheid LHBTI” blijkt dat moeders het gesprek hierover vaker aanknopen met hun kind dan vaders, met respectievelijk 77 procent tegen 65 procent. Genderidentiteit is minder vaak onderwerp van gesprek. 45 procent van de ouders zegt over zichzelf daarover gesprekken te voeren met hun kind. De vernieuwde website www.iedereenisanders.nl is één van de acties die landelijk worden ingezet vanuit Movisie, 113 Zelfmoordpreventie, COC Nederland en het ministerie van VWS. Deze acties hebben als doel om de acceptatie van seksuele diversiteit en daarmee het welzijn van LHBTI-jongeren te bevorderen. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met het ministerie van OCW (emancipatie) en de LHBTI-jongeren zelf.

Rijker Verantwoorden

Communicatie speelt een belangrijke rol bij het bevorderen van de bewustwording bij jongeren om over hun seksuele oriëntatie te praten. [Rijker Verantwoorden](#) is een instrument dat door RONT Management Consultants is ontwikkeld in samenwerking met de Politieacademie in opdracht van de Politie. Rijker Verantwoorden vraagt om het onderhouden van de relatie met tal van stakeholders. Kort samengevat gaat het om publiek, politiek, partners en de eigen organisatie. In al die relaties is het van belang om zichtbaar te maken wat je doet en daaraan ook betekenis te geven. Op deze manier kan tegengewicht worden geboden aan taboes op seksuele oriëntatie onder jongeren.

Complexe Problematiek

Grapperhaus onderschrijft Inspectierapport Hümeyra

Recent heeft minister Grapperhaus van Justitie en Veiligheid het Inspectierapport naar de aanpak van de stalking van Hümeyra door Bekir E. naar de Tweede Kamer gestuurd, mede namens ministers Dekker (Rechtsbescherming) en De Jonge (VWS). De conclusie van de Inspectie is dat de aanpak van de stalking ernstig tekort is geschoten.

Frank van Summeren, adviseur veiligheid bij RONT Management Consultants

Onderzoek naar handelen van betrokken instanties

Op 18 december 2018 werd de zestienjarige Hümeyra doodgeschoten bij haar school in Rotterdam. Haar ex-vriend Bekir E., die haar stalkte, wordt hiervoor vervolgd. De Inspectie van Justitie en Veiligheid heeft vervolgens onderzoek gedaan naar het handelen van de betrokken instanties. Het Inspectierapport laat zien dat politie, Reclassering Nederland, Veilig Thuis, het Zorg- en Veiligheidshuis en Openbaar Ministerie onvoldoende aandacht hadden voor de bescherming van Hümeyra. De risico's werden niet goed ingeschat. Er was een contactverbod, maar dat kon haar stalker herhaaldelijk schenden, zonder dat dit voor hem consequenties had. Er werd onvoldoende samengewerkt tussen de betrokken instanties en regie ontbrak. Volgens de Inspectie heeft Slachtofferhulp Nederland als enige organisatie nadrukkelijk oog gehad voor de aanhoudende inbreuk door Bekir E. op het leven van Hümeyra.

Zorg voor herkenning, overzicht, communicatie en oog voor het slachtoffer

Minister Grapperhaus onderschrijft de conclusie en aanbevelingen van de Inspectie. "Alle betrokken partijen moeten van deze zaak leren. Dat zijn wij aan Hümeyra, haar nabestaanden en de samenleving verplicht." Het rapport bevestigt de noodzaak om bestaande verbeterplannen voor de strafrechtketen en in de hulpverlening met de grootst mogelijke spoed en urgentie door te voeren in de dagelijkse praktijk. Deze werkwijze sluit ook aan op de aanbevelingen van de Inspectie: zorg voor herkenning, overzicht, communicatie en oog voor het slachtoffer.

Stevigere aanpak van stalking

Aanvullend hierop worden maatregelen ingevoerd die medio 2020 worden geëvalueerd door de Inspectie. De maatregelen moeten leiden tot een betere herkenning van stalking en het risico daarvan, effectievere veiligheidsmaatregelen voor slachtoffers en een stevigere aanpak van stalkers. Bij iedere aangifte van ex-partnerstalking moet het screeningsinstrument gebruikt worden om direct het risiconiveau te bepalen. Als hier een hoog risico uitkomt, moet de politie direct contact opnemen met OM en Veilig Thuis om veiligheidsmaatregelen te treffen voor het slachtoffer. Ook komt er een zoekmachine die gevallen die niet direct als stalking worden herkend in kaart brengt. Dit is een lijst met potentiële ex-partnerstalkingzaken en kan na een melding of aangifte worden uitgelezen, waardoor het alsnog als stalking kan worden herkend en de juiste acties worden ingezet.

Complexe Problematiek

Adequaat reageren

Na herkenning en veiligheidsbeoordeling van een stalking is het van belang om snel te reageren op nieuwe informatie. Binnen het politiebasissteam van het gebied waar het slachtoffer woont zal een casusregisseur het overzicht en regie hebben in de zaak, aanspreekpunt zijn voor collega's en ketenpartners, en bijsturen en opschalen waar nodig. De overlegtafel (ZSM-tafel) waar dagelijks politie, Reclassering, Slachtofferhulp, OM en eventueel Veilig Thuis samenkomen, wordt de vaste plek waar organisatie-overstijgende regie op een stalkingszaak wordt vormgegeven en bewaakt. Daarnaast krijgt Slachtofferhulp een escalatiemogelijkheid om ernstige zorgen over de veiligheid van slachtoffers direct te delen met vaste contactpersonen bij politie, Reclassering en OM.

Casusregie

[Casusregie](#) is de sturing op de gezamenlijke aanpak in een specifieke casus waar sprake is van stalking. Een casusregisseur fungeert als centrale professional en als vast aanspreekpunt voor de betrokkene. Hij zorgt voor coördinatie van de uitvoering van een gezamenlijk afgesproken aanpak en schakelt waar nodig andere partijen in. Als de casus vastloopt rapporteert de casusregisseur aan de procesregisseur en vraagt een nieuwe bespreking in het casusoverleg aan.

Eerder en steviger optreden

Politie en OM gaan eerder en steviger optreden als een stalker een contact-, locatieverbod of andere opgelegde voorwaarden overtreedt. Het is belangrijk dat daders de consequenties van hun gedrag eerder ervaren. De Reclassering zal bij hoog-risicogevalen van ex-partnerstalking altijd de inzet van een enkelband overwegen. Ook worden beschermingsbevelen zichtbaar voor de meldkamers, zodat agenten op straat hier bij een acute melding van weten.

Complexe Problematiek

Dekker informeert Tweede Kamer over voortgang maatregelen forensische zorg

Dit voorjaar zijn er naar aanleiding van de kritische onderzoeken naar het detentieverloop van Michael P. verschillende maatregelen genomen in de forensische zorg. Daarnaast heeft minister Dekker (Rechtsbescherming) in juni aangekondigd een Programma Forensische Zorg in te richten. Recent informeerde de minister de Tweede Kamer over de voortgang van deze maatregelen en het programma Forensische Zorg.

Frank van Summeren, adviseur veiligheid bij RONT Management Consultants

Forensische zorg

Dekker: “Forensische zorg levert een belangrijke bijdrage aan een veilig Nederland. De kans dat een gedetineerde met een stoornis na zijn straf weer de fout in gaat, is mét behandeling kleiner, dan zónder behandeling. Maar het kan op onderdelen beter. We hebben inmiddels flinke stappen gezet door bijvoorbeeld de informatie-uitwisseling en risico-inschatting te verbeteren. Met het Programma Forensische Zorg leggen we samen met de sector een nieuw fundament onder het stelsel.”

Programma Forensische Zorg

Om direct en gestructureerd aan de slag te kunnen met de belangrijkste uitdagingen binnen de sector is het Programma Forensische Zorg gestart. Dit Programma gaat o.a. aan de slag met de verdere implementatie van de verbetermaatregelen. Daarnaast moderniseert het Programma samen met de sector en de samenleving de visie op de forensische zorg. Hierbij wordt opnieuw gekeken naar de balans tussen veiligheid en zorg. Ook ontwikkelt het Programma kwaliteitsnormen om de kwaliteit van de forensische zorg een verdere impuls te geven. Veiligheid krijgt hierbij een belangrijke rol. Verder gaat het Programma aan de slag om de regie in de keten te versterken, waarbij rollen en taken nog duidelijker worden voor alle betrokken partijen.

Informatie-uitwisseling

Informatie-uitwisseling was een van de grootste knelpunten binnen de sector. Dit is verbeterd. Sinds 1 januari 2019 is het mogelijk om ook zonder toestemming van de gedetineerde gegevens uit het penitentiaire dossier te delen met de instelling voor forensische zorg waar een gedetineerde wordt geplaatst. Met het Besluit forensische zorg is sinds eind juni meer informatiedeling verplicht. Om dit ook in de praktijk te realiseren is samen met DJI, GGZ Nederland, reclasseringsorganisaties en andere ketenpartners vanuit het Programma Forensische Zorg het project ‘informatie-uitwisseling’ gestart. Zodat er geen misverstanden meer bestaan over de verplichting tot het delen van informatie.

Complexe Problematiek

Delictanalyse en risicotaxatie

Verder bleek er te weinig zicht op de risico's die gepaard gingen met uitplaatsing naar een forensische kliniek en de vrijheden die in dat kader werden toegekend. In mei liet Dekker al weten dat sinds eind maart veroordeelden van ernstige gewelds- of zedenmisdrijven daarom niet meer worden uitgeplaatst zonder dat daar een delictanalyse en risicotaxatie aan vooraf is gegaan. Dat ligt nu ook vast in regelgeving. Op dit moment worden psychologen die werkzaam zijn in de penitentiaire inrichtingen bijgeschoold om delictanalyses en risicotaxaties af te nemen. Eind dit jaar moet dit zijn afgerond. Vanwege het ontbreken van de benodigde deskundigheid voor risicotaxatie en delictanalyse kwamen er tijdelijk geen gedetineerden uit de doelgroep ernstig geweld en zeden meer in aanmerking voor uitplaatsing. Dit is nu opgelost, onder andere door externe krachten in te huren.

Voorkomen van recidive

Forensische zorg moet bijdragen aan een veilige en delict vrije terugkeer van ex-gedetineerden in de samenleving. Om de samenleving te beschermen tegen maatschappelijke overlast en criminaliteit, moet zoveel mogelijk worden voorkomen dat zij na hun straf in herhaling vallen. Dit betekent dat ex-gedetineerden zich vanaf het begin van hun vrijheidsbeneming actief dienen voor te bereiden op hun terugkeer in de samenleving opdat recidive kan worden voorkomen. De gezamenlijke maatschappelijke opgave van DJI, GGZ Nederland en reclasseringsorganisaties is om samen te werken aan een succesvolle re-integratie van ex-gedetineerden om hen optimaal voor te bereiden op een terugkeer naar de maatschappij door vroegtijdig en waar nodig en mogelijk de inzet te bundelen en andere ketenpartners vanuit het Programma Forensische Zorg hierbij te betrekken. Bij aanvang van de vrijheidsneming wordt samen met de ex-gedetineerden en de betrokken ketenpartners een persoonsgericht re-integratieplan opgesteld waarin concrete gedragsdoelen en afspraken over onder meer werk, huisvesting en schuldsanering. Zo is voor alle netwerkpartners duidelijk wat de ex-gedetineerde te doen staat en welke begeleiding daarbij nodig is, rekening houdend met zijn of haar specifieke mogelijkheden en beperkingen.

Procesregie

Om ketenpartners succesvol te laten samenwerken en fouten in het proces te voorkomen is regie onontbeerlijk. [Procesregie](#) is het organiseren van de samenwerking tussen alle ketenpartners en het onderhouden van het netwerk. Doel is om te komen tot een plan van aanpak waarin alle interventies op elkaar worden afgestemd. De procesregisseur is voorzitter van het gezamenlijk overleg waarin de waarin de voortgang van de casuïstiek wordt besproken en desgewenst wordt bijgestuurd (indien nodig en mogelijk).

Bij sommige cliënten is er meervoudige problematiek. Dan is het zaak op te schalen naar een lokaal team dat in staat is de procesregie te voeren. Of naar regionale voorzieningen, zoals het veiligheidshuis, OGGZ netwerken. Deze teams kunnen zorgen dat de juiste mensen aan tafel komen en dat er een gezamenlijk plan wordt gemaakt. Deze teams hebben ook een rol in de voortgangsbewaking.

Complexe Problematiek

Betere gegevensuitwisseling nodig voor aanpak onterechte uitkering bij detentie

Minister Koolmees van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft recent aangekondigd de gegevensuitwisseling rondom detentie en uitkeringen te verbeteren. Er zijn opnieuw gebreken geconstateerd in de controles op uitkeringen aan gedetineerden. Hij is hierover nog in gesprek met verschillende uitvoeringsorganisaties.

Frank van Summeren, adviseur veiligheid bij RONT Management Consultants

Controles niet altijd sluitend

Minister Koolmees: “Elke onterechte uitkering is er een te veel. Daarom hebben we grondig gekeken naar de verschillende controles die plaatsvinden op uitkeringen aan gedetineerden. Die blijken niet altijd sluitend te zijn. Het is goed dat dit nu ook aan het licht komt zodat we dat kunnen herstellen, de gegevensuitwisseling kunnen verbeteren en het net stap voor stap kunnen verbeteren.” Mensen met een uitkering die in detentie komen, moeten dit zelf melden bij de uitkeringsorganisatie. Eerder dit jaar meldde Nieuwsuur dat de controle hierop niet goed verliep en dat UWV daardoor onterecht uitkeringen verstrekke aan gedetineerden. Naar aanleiding daarvan heeft minister Koolmees opdracht gegeven de verstrekking van uitkeringen aan gedetineerden in de volle breedte tegen het licht te houden. Daaruit blijkt dat de gegevensuitwisseling en bestandsvergelijkingen tussen de verschillende overheidsorganisaties niet altijd sluitend is. Het gaat om gegevensuitwisseling tussen Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB), Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) en het ministerie van Buitenlandse Zaken (BZ) enerzijds en UWV, de SVB en het Inlichtingenbureau (namens gemeenten) anderzijds.

Maatregelen getroffen

Zo kan het zijn dat mensen die nog in het aanvraagproces voor een uitkering zitten, door het net glippen. Ook blijkt dat controles in een aantal gevallen tijdelijk niet of niet goed hebben plaatsgevonden. De betrokken organisaties hebben inmiddels maatregelen getroffen en onderzoeken in hoeveel gevallen er daadwerkelijk onterechte uitkeringen zijn verstrekt. Deze zullen worden teruggevorderd. De minister maakt voor het eind van het jaar bekend hoeveel uitkeringen er onterecht zijn verstrekt en welke acties hij precies onderneemt om de gegevensuitwisseling te verbeteren.

Complexe Problematiek

Toolkit helpt gemeenten bij tegengaan radicalisering

De Toolkit Evidence Based Werken is recent officieel in gebruik genomen. De online toolkit helpt gemeenten bij het effectiever tegengaan van radicalisering.

Frank van Summeren, adviseur veiligheid bij RONT Management Consultants

De lancering vond plaats tijdens een werkbezoek van minister Koolmees van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) aan de gemeente Delft. De [Toolkit Evidence Based Werken](#) is ontwikkeld in opdracht van SZW en de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV).

Preventiebeleid evalueren, bijsturen en doorontwikkelen

Gemeenten en het Rijk zetten zich al langere tijd gezamenlijk in om radicalisering van groepen en individuen zo vroeg mogelijk tegen te gaan. Dat gebeurt op verschillende manieren. Zo werken sommige gemeenten samen met zogenoemde sleutelfiguren in lokale gemeenschappen. En bij de preventieve aanpak 'Weerbaar Opvoeden' ondersteunen gemeenten ouders bij het weerbaar maken van hun kinderen in het kader van tegengaan van radicalisering. Maar hoe weet je nu als gemeente of je op de goede weg bent? Op www.toolkitevidencebasedwerken.nl vinden gemeenten kennis, geleerde lessen, praktische handvatten, checklists en formats om preventiebeleid te evalueren, bij te sturen en door te ontwikkelen.

Beleid moet aantoonbaar werken

Minister Koolmees: "Er zijn ontzettend veel goede initiatieven om radicalisering en extremisme te voorkomen en te bestrijden. Het is heel lastig om de effectiviteit daarvan te meten. Maar dat moeten we wel proberen. Ons beleid moet werken en dat moeten we kunnen aantonen."

Evalueren op 3 momenten

De toolkit is een van de manieren waarop Rijk en gemeenten de handen ineenslaan om het preventiebeleid verder te verbeteren. Gemeenten zijn nauw betrokken geweest bij de ontwikkeling van de toolkit. Zij hebben immers een belangrijke rol in het tegengaan van radicalisering. Met deze toolkit kunnen gemeenten een aanpak op drie momenten evalueren. Voorafgaand aan het uitvoeren van een bepaalde aanpak kunnen gemeenten hun plan evalueren. Tijdens de uitvoering van een aanpak kunnen gemeenten een procesevaluatie doen om bij te kunnen sturen. En na afloop van een aanpak helpt de toolkit met een effectevaluatie om naar de behaalde uitkomsten en effecten te kijken. Gemeenten die gebruik maken van de toolkit kunnen onderling de resultaten van hun evaluaties delen en zo beter kennis uitwisselen en van elkaar leren. Het Rijk zal de gemeenten hierbij faciliteren.

Complexe Problematiek

Meer weten?

Opleiding Aanpak Woonoverlast

In verschillende wijken in Nederland, die zich aan het zicht van de overheid onttrekken, vinden misstanden plaats zoals drugsoverlast, illegale prostitutie en illegale bewoning. Deze misstanden resulteren in ernstige overlast en onveiligheidsgevoelens bij bewoners. Tijdens deze opleiding leer je hoe je hardnekkige woonoverlast in jouw wijk voorkomt en bestrijdt.

[Meer informatie >>](#)

Opleiding Nieuw beleidskader woonwagen- en standplaatsenbeleid

Het uitsterfbeleid van woonwagenlocaties is sinds juli 2018 niet meer toegestaan. Dit betekent dat gemeenten en woningcorporaties in overleg met woonwagenbewoners de woonbehoefte moeten inventariseren en vastleggen in een woonvisie en prestatieafspraken. In deze opleiding leer je het nieuwe beleidskader te vertalen naar de praktijk.

[Meer informatie >>](#)

Opleiding Procesregisseur personen met verward gedrag

Het aantal incidenten met personen met verward gedrag op straat lijkt de laatste jaren gestegen. Om personen met verward gedrag de juiste ondersteuning en zorg te bieden moet door gemeenten en partners worden geïnvesteerd in onder andere preventie, vroegtijdige signalering, humaan vervoer en een juiste opvang. Hoe organiseer je samen met partners de opvang en hulpverlening van personen met verward gedrag in jouw gemeente?

[Meer informatie >>](#)

Opleiding Coördinator nazorg ex-gedetineerden

Per jaar keren ruim dertigduizend ex-gedetineerden burgers terug in de maatschappij. Veel van hen vallen na hun detentie terug in strafbaar gedrag wat leidt tot overlast, onveiligheid en hoge maatschappelijke kosten. Hoe kom je tot een sluitende aanpak van ex-gedetineerden om recidive te voorkomen?

[Meer informatie >>](#)

Opleiding Wijk- en Gebiedsmanager

Het werkveld van de wijk- en gebiedsmanager is divers en constant in ontwikkeling. Financiële investeringen worden beperkt door bezuinigingen, terwijl wijken verslechteren en problemen toenemen. Het is dus van groot belang om alert te blijven en met minder financiële middelen in te kunnen spelen op de ontwikkelingen. Hoe verbeter je de wijk?

[Meer informatie >>](#)